

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Lueger in Badeni.

Dr. Karol Lueger je eden najslavnejših mož sedanjega časa. Rojen na Dunaju l. 1844., je ondi zdelal šole ter še le 22 let star postal doktor prava, s 30. letom samostalen odvetnik, l. 1875. pa dunajski občinski svetovalec in v občinskem zastopu je do zdaj, torej celih 20 let, in na tak način pač mora dobro poznati vse občinske stvari. Tudi je državni in deželni poslanec ter vodja dunajske krščansko-socijalne stranke. Odkar je stopil v javnost, vojskuje se zoper židovski liberalizem.

Letos spomladi je bil izvoljen dunajskim županom. Ker pa njegova stranka ni imela prave večine in so mu trije najhujši nasprotniki dali glasove, češ, brez večine tako ne boš niti mesec dnij župan, ni hotel izvolitve sprejeti, in vsled tega je vlada splošne občinske volitve razpisala. Volitve so izpadle za antisemitsko (proti-židovsko) stranko jako ugodno. Ta-le je dobila 92 občinskih zastopnikov, torej dvetretjinsko večino. Židovski liberalci so komaj vlovili 46 mandatov.

Dne 29. oktobra je bil dr. Karol Lueger izvoljen dunajskim županom s 93 glasovi. Vse je mislilo, da ga bode ministerski predsednik grof Badeni gotovo priporočal presvetlemu cesarju, in da ga bodo svetli cesar gotovo potrdili. Pa kakor strela z jasnega neba, zadela je pred tednom nemilo vse krščanske Dunajčane in potem vse zveste Avstrijce vest, da svetli cesar niso potrdili Luegerja za dunajskega župana. Dr. Karol Lueger, veren kristijan, skoz in skoz zvest Avstrijec, izredno prebrisan in delaven, ljubljene krščanskih Dunajčanov — in ni potrjen!

Dne 8. novembra je bil razgovor v poslanski zbornici o tej nepotrditvi, kolikor je te nepotrditve vlada kriva. Interpelirali so trije poslanci, dr. Steinwender, dr. Hauck in dr. Pattai z nekaterimi nemškimi konservativci. Grof Badeni je takoj odgovoril, pa s svojim odgovorom ni imel sreče, ker je izjavil tudi nekatere neresničnosti. Vsled tega so ga hudo zdelali poslanci dr. Pattai, dr. Engel, dr. Ebenhoch, knez Liechtenstein, dr. Steinwender, dr. Hauck in Weber. Zlasti so naglašali, da se je grof Badeni udal našim in ogerskim židovskim liberalcem. Tudi dr. Lueger se je oglasil k besedi. Povedal je, da mu je namestnik Kielmansegg odločno rekel, naj se odpove državnemu poslanstvu, ako hoče biti župan. K sklepu pa je dr. Lueger pozival grofa Badenija, naj naravnost pred vsemi poslanci pové, iz katerih osebnih vzrokov da ga ni priporočal svetlemu cesarju. Toda Badeni je molčal.

Na katero stran se naj tokrat postavi »Slov. Gospodar«? Na stran onega moža, ki je s tolikim uspehom premagal na Dunaju židovske liberalce, na stran dr. Karola Luegerja! »Slov. Gospodar« sicer ne bođe pobral kamena, da ga zaluča v ministerskega predsednika; kajti

grof Badeni jih je v petek, dne 8. nov. dovolj slišal, vendar pa kot list slovenskega ljudstva, ki je čez mero vnebovpijočih krivic prestalo od židovskih liberalcev in jih še trpi, odločno obsoja to početje grofa Badenija. Puhlega liberalizma so avstrijski narodi do grla siti. Kdor se na židovski liberalizem naslanja, ni pravi prijatelj ljudstva, ljudstva, ki z vsemi močmi ljubi svojega milega cesarja in drago Avstrijo!

Zakaj so občinske volitve važne?

Za občinske volitve se naši ljudje še vse premalo brigajo. Skoraj v vsaki občini najdemo ljudi, ki to malomarnost našega kmeta zlorabijo občini v škodo, sebi pa v dobiček. Na dan volitve pridejo takšni koristolovci in samoprídneži gotovo vsi na voliše ter volijo v občinski odbor sebe in svoje privržence; za župana pa se vsili navadno najhujši med njimi. Takim ljudem je skrb za celo občino deveta briga; skrbijo le za sebe in svoj žep.

Da se takim ljudem zapre pot v občinski odbor, je potrebno, da se naš kmet občinskih volitev pridno udeležuje ter glasuje le za take može, ki bodo skrbno in varčno gospodarili z občinskim premoženjem. Pisatelju teh vrstic je znan župan, ki se vselej na vse kriplje brani popraviti to ali ono občinsko pot, češ, da je treba varčno gospodariti, toda sebi zaračuni: vsako pot k sodniji ali h kateremu drugemu uradu prav na debelo, in skoraj vsaka občinska seja se sklene v krčmi, kjer se za občinski denar pije in je, kolikor le srce poželi. Ko se je ta župan pred dobrim letom branil, popraviti občinsko brv, popravili so jo na lastne stroške faráni, ki ne spadajo v dotično občino. Komaj je bila brv popravljena, prikorakajo neko nedeljo popoldne župan in odborniki je pogledat; ko vidijo, da je vse zopet v redu, mahnejo veseli v bližnje krčmo ter pijejo, jejo in igrajo za občinski denar do belega dne, češ, naj se ti stroški zaračunijo za popravljeno brv, kar se je res zgodilo.

Nadalje so občinske volitve važne zato, ker je občini izročena skrb za njene ceste, pote in brvi. Samopriden župan in slabi odborniki se brigajo navadno le za one ceste, pote in brvi, ki koristijo njim, ne pa celi občini. Neki župan blizu Lemberga je odgovoril na vprašanje, zakaj ne skrbi bolje za občinske ceste, tako-le: »Mislite, da sem norec; ko bi bile občinske ceste boljše, potem bi se ljudje iz Slatine po ovih cestah vozili, in jaz kot krčmar pri okrajni cesti bi nič ne skupil!« Še le v novejšem času, ko se trese za svoj županski »stoliček«, začel je tudi te občinske pote nekoliko popravljati, da bi kmetom, ki te ceste potrebujejo, trosil

v oči pesek, češ, kakó skrbnega in dobrega »rihterja« imajo!

Županu in odbornikom je izročena tudi skrb za domače uboge. Samogolten, lakomen župan bo pač slabo skrbel za te reveže. Odpošiljal jih bo s praznim izgovorom, da nima občina denarja, v račun pa bode zapisal, da je toliko in toliko dal domačim revežem. — Ko se je nekega dneva privlekla uboga ženica k prej omenjenemu županu, prosit miloščine iz občinske blagajnice, sta se «vrli» župan in njegov še »vrlejši» berič še celo norčevala z njo. Berič ji poda navaden košček papirja, rekoč: »Tu imate goldinarček, potem pa se spravite!» Ženica, vsled starosti na pol slepa, vzame z veseljem ta košček papirja ter se poda v štacuno, da bi si kupila več potrebnih rečij. Na mizo položi omenjeni košček papirja, o katerem je mislila, da je res goldinar; pa kakó se prestraši, ko nji štacunarka pové, da je le ničvreden košček papirja. Moj Bog, kakó bi pa naj župan, berič in odborniki pili na občinske stroške, ko bi ne samo zaračunili denarja za domače uboge, ampak bi tudi res podpirali te reveže!

Občina tudi odločuje o svojem uradnem jeziku. Župan, ki se zavéda slovenske svoje krvi, ne bo nikoli brez potrebe nemški dopisoval raznim uradom, ampak vselej le slovenski. Občinski odbori in župani, ki vedno le nemški pišejo, so krivi, da Slovenci še nimamo samo takih uradnikov, ki znajo oba deželna jezika; zakaj dokler bodo župani tem uradom samo nemški dopisovali, bode si naša vlada mislila, da mi Slovenci ne potrebujemo uradnikov, ki znajo tudi slovenski. — Zato, slovenski kmetje, udeležujte se vselej pridno občinskih volitev ter dajte svoj glas le poštenim, krščanskim možem, ki bodo skrbeli za celo občino ter slovenski uradovali!

Cerkvene zadeve.

Dve cerkveni svečanosti v Kozjem.

Na god vseh svetnikov smo obhajali v naši podružni cerkvi sv. Eme na pokopališču kaj lepo svečanost. Na novo preslikano cerkev in prenovljeni oltar sv. Eme se je blagoslovil. Ob 10. uri so namreč blagoslovili naš preč. g. dekan in kanonik I. Bosina prenovljeni oltar in cerkev. Potem je bila kratka pridiga in slovesna sv. maša, po maši pa darovanje okoli oltarja za prenovljeno cerkev. Prenovil je oltar in preslikal cerkev znani naš umetnik g. Mihael Gerzina, ki ga priporočamo čast. duhovščini.

V nedeljo, dne 3. nov. pa smo zopet imeli slovesnost, namreč po večernicah so blagoslovili preč. g. dekan in kanonik jabolko in rožo za novi zvonik pri farni cerkvi. Potem so potegnili jabolko in rožo vrh zvonika; srečno ji nasadivša, sta napila dva možaka vrh zvonika zdravico na čast preč. g. kanoniku in faranom, nato sta zafrčala kupiče po zraku, da je bilo veselje; potem se zahvalila Bogu, da sta srečno dovršila delo. Pri tej slovesnosti je bilo veliko ljudstva od vseh strani domače in sosednih far.

Tako smo torej preživeli dva slovesna dneva. Mimogrede še moram omeniti, da naš preč. gospod kanonik želijo naročiti nove svečnike iz Ljubljane za novi križev pot. Bog daj srečo in veliko dobrotnikov! Iz globočine srca zahvalimo se za vse to našemu prečast. gospodu dekanu in kanoniku, kateri so si z novo prenovljenim oltarjem in cerkvijo sv. Eme in z novim zvonikom spletili nov lavorikov listek v venec zaslug za našo farno in podružno cerkev. Bog nam jih še ohrani mnoga leta!

M. P.

Gospodarske stvari.

Viničjak ali pikolo.

Žeja je huda nadloga, vse drugo ložje trpimo. Še planinski jelen pod pekočo žejo najprej pogine. Vojščaki nam vedo pripovedovati žalostne spomine na grozno žejo v bojišču, ki so blatno kalužo radi srkali in žabam vodo iz mlake popili. Pa tudi oratar na njivi, kosec na travniku mило gleda, kje bi bila zvirščina hladne vode ali pa celo ročka okrepčavnega vina, da bi si svojo duško privezal. Pa tisti časi, ko je za grmon ali na vratniku buča vina na težake pazila, so pač menda za mnoga leta zginili. Ubogi kmetič pri najvažnejšem in najtežavnejšem delu vinske kaplice ne more težakom dajati, pa je tudi sam več nima. Zato so pa kmetovalci začeli pripravljati drugačično pijačo, naj bi jim ona vino nadomestila in žežo žejo ugašala. Ne mislim žganjice, ki težaka ne oktepi, temuč še bolj pogubi; začeli so si umetno pridelavati pijačo, imenovano pikolo ali viničjak.

1. Različni so načini, po katerih se viničjak prideluje; glej »Umno kletarstvo« 1873 st. 67; ali pa »Koledar Mohor. druž. 1895, st. 125«, kar si gotovo prečital. Tukaj nam varčljiv gospodar jasno razlaga pridelek pikola ali tropinovca, ter celo resnično pravi, da v tropu, najbolj razzmikanem, še zaostaja mnogo vinske snovi in duha, posebno, če je žmika slaba, delo naglo in stiskalnik lahek, težaki pa nezvesti: zaostaja vode, sladkorja, največ pa menda čreslovine, ki še se le tedaj od mehuncev razkroji, kadar začne ta zmes vreti. Te snovi se porabijo za pijačo, katero Italijani že dolgo let imenujejo pikolo, ako nanosiš polovnjak vode, primešaš kakih 30 kil belega sladkorja in to zmes celi dan in noč vsakó uro premešaš, drugih 24 ur pa vreti pustiš. Potem vse to razzmikaš in dobiš viničjak, ki ga pretakaj in pij, kakor vsako drugo vino; pa glavo si dobro zvezi, želodec pa močno prikleni, ker nekateri pravijo, da ta pijača ima nevarno moč. Zato mi je gospodar, ki je ta izdelek v »Koledarju« prebral, mirno rekel: »Jaz tega ne bom delal, ker je drago, ne pil, ker mi je bilo šernelo in sem vse razlil. Vinogradničar g. R. daje svojim težakom tako pijačo, pa mnogoteri je ne morejo užiti. Saj nam je znano, da sladkorna drozga, brez zadostne vinske kiseline ali čreslovine črna postane ali se potegne, skvari želodec in učini glavobol.

2. Vinogradničar I. G. mi je pa drug način pikola naznanil. Vse sprešane tropine vržem v primeren sod, nanosim vode ter pustim vse to zavreti. Potem posodo napipim, zgoraj pa pilko močno zabijem. Ko pridem v gorico, si te pijače toliko natočim, da si žejo ogasim; pred odhodom pa sod zopet z vodo napolnim in zabijem. — In ta mož mi je zagotovil, da je ta viničjak dobra in zdrava pijača, kar mu tudi rad pritrdim ker nobene škodljive sodrge ni primešal. To si lahko vsak posestnik napravi in poskusi. Če druga nič, saj eno dobro ima ta pijača, da se je ne boš upijanil in da ne boš kregan doma. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 16. novembra v Poličanah (za svinje). Dne 18. nov. v Gomilici in Šostanju. Dne 19. nov. v Ljubnem, Ivniku, pri Sv. Juriju ob Pesnici, v Rušah, na Gornji Polskavi, v Podsredi in v Slov. Gradu. Dne 20. nov. v Imenem (za svinje). Dne 21. nov. pri Sv. Juriju pod Tabron, pri Sv. Juriju na Ščavnici, v Slov. Bistrici in na Bregu pri Ptujju (za svinje). Dne 22. nov. v Arnožu.

Dopisi.

Iz Kostrivnice. (Volitev blizu!) V kratkem času bodé treba novih občinskih volitev. Zato je potrebno, da že zdaj dobro premislimo, komu naj za prihodnja tri leta izročimo skrb za našo občino. Kdor je le nekoliko nepristransko opazoval delovanje dosedanega odbora, posebno pa našega župana, ta mora pripoznati, da smo strašno zavozili, ko smo si ga pred tremi leti izvolili. Velika napaka je bila že ta, da smo skoraj vso županovo žlahto volili v odbor, kakor da bi bila samo ta sposobna in opravičena vladati celo občino. Izmed te žlahte sta za odbornika sposobna edino g. Kupnik na Podplatu in Ogrinc v Čačjivasi. V dosedanem odboru je tudi mož, o katerem vsakdo vé, da se ne briga ne za cerkev, ne za službo božjo; njegov Bog je denar. Sramota in greh bi bil, takega moža na novo izvoliti. V Gornji Kostrivnici je dosedanji odbornik mož, kateremu je največje veselje, hujskati ljudi ter jih spravljati v prepir; razven tega se rad norčuje iz svetih rečij. Edini Gorjanci so mu še udani, ker nimajo prilike, ga natančneje opazovati. Ko bi ga ti tako poznali, kakor mi v Kostrivnici, bi mu gotovo za vselej dali slovó. Proti drugim odbornikom nimamo kaj reči, kakor tó, da vse preveč prikimavajo županu. Naš župan veliko pisari in govori in se hvali, pa vse skupaj ni vredno piškavega oreha. C. kr. okrajno glavarstvo ne mara za njegove prismojene dopise, vsaka prošnja, po županu napravljena, vrže se v stran! — Omeniti še moramo, da imajo v dosedanem odboru nekatere okolice preveč odbornikov, druge pa nič. Pravično in krščanska ljubezen terja, da pri novi volitvi odbornike enakomerno razdelimo na celo občino.

Iz Šmartna pri Slov. Gradcu. (Kmet in slabi časi.) Ako človek prebira časnike, naleti večkrat na izjavo: »Kmetu se mora pomagati, da ta močen steber države popolnoma ne opeša!« Pa žalibog, da do tega še ni prišlo. »Obljubiti in pa dati je preveč«, pravi prislovica. Marsikateri kmet se pritožuje čez slabe čase in pričakuje od leta do leta boljnih; ali zastonj. A jaz pa mislim drugače, dragi čitatelj; ne slabi časi, ampak slabe postave, skovane od liberalcev, kmeta žuljijo in slabijo brez konca. Taka postava je na primer lovška postava, o kateri je »Slov. Gospodar« že večkrat pisal. Druga je ona o zavarovanju proti nezgodam. Koliko kmetov in trgovcev se pritožuje zoper to postavo, ker je nepotrebna in je kmetu na kvar. Ako človek pomisli, da trgovec mora drago plačati zavarščino, razume se samo ob sebi, da bo te stroške prištel k drugim in za toliko odstotkov ceneje kupil od kmeta n. pr. les in drugo, kar je le kmetu na škodo. Po vrhu pa so prav sitna tista oglasila in računji, ki se redno morajo napraviti, nadalje pa, ako se kdo ponesreči, dobi Bog ve kdaj izplačano primerjeno mu zavarščino. Ali bi ne bilo boljše, da bi bila edino okrajna bolniška blagajnica, pri kateri je lahki oglasiti izstop, vstop in ponesrečenje vsakega delavca in je lahko dobiti takoj mu odmerjeno podporo? Na tak način bi bilo le eno plačilo in ljudem tudi ustrezno. In kaj pa naj rečem o šolski postavi? To ti je prava môra, ki tlači kmeta čez silo. Višje oblasti ukazujejo zidati draže in prostorne šole in silijo vsakega otroka v šolo. Pa to izpolniti ni tako lahko, kakor bi kdo mislil. Revež itak nima ničesar za obleko, za živež zase, še manj za otroka, in kako ga naj v šolo pošilja? Zato občutijo te vrste ljudje to postavo neizmerno in se izgovarjajo na vse mogoče načine in pritiskajo na občino, tedaj na davkopláčevalca, naj mu kupi obleko i. t. d. Pa kmetu se tudi ne godi boljše. Med tem ko mora pošiljati svoje otroke dolgo vrsto let v šolo, mora si najemati služabnike, ali kje jih dobiti?

Fant, ki stopi iz šole, se že pasti sramuje, za hlapca pa je še preslab, in tudi ne ume dela. Ako vzame kmet oferskega otroka in ga v šolo ne pošlje, je kaznovan. Na tak način ubožni nimajo zaslužka, kmet pa ne pastirja. Ne rečem s tem, da ni treba otrokom v šolo hoditi, do 12. leta je kmečkom otrokom gotovo dovolj. Dragi bratec, pa to še ni vsé, kar tlači davkopláčevalca! Naš krajni šolski svét namerava v Golavabuki napraviti pomožno šolo, za katero je bilo zborovanje dne 20 okt. Zavedni kmetje so se te stavbe branili, ali g. okrajni šolski nadzornik jih je tolašil s tem, da taka šola ne bo veliko stala i. t. d. Tej tolašbi pa ni verjeti, ker odlok vis. ministerstva za uk in bogočastje z dne 9. jun. 1873 št. 4816 in oni z dne 16. maja 1883 št. 10544 ex 882 d. z. št. 8. odločno zahtevata, kaka da mora biti šola, in take stavbe stanejo peneze. Kje so še potem klopi, podučni pripomočki, drva in drugo? Za vse to se bo moralo seči globoko v žep, ko bi le kaj notri bilo! V taki zimi, kakoršna je bila lani, pa g. učitelj ne dojde do te šole iz Šmartna brez smrtne nevarnosti. Kaj pa zaradi krščanskega nauka? Ali bodo mogli g. katehet dohajati redno, posebno če bi imeli le enega g. kaplana? Vsak pameten človek mora priznati, da ni nikakor dobro, cepiti farane, posebno pa otrok ne od farne duhovščine. — Premožnih kmetov tukaj sploh ni, izvemši nekatere. Oče prevzame kmetijo z dolgovi, ta jo prepusti sinu tudi z dolgovi in tako naprej od roda do roda, tako, da je ubogi kmet le suženj kupila in se bo polagoma izpilo vse imetje, kar je hujše od nekdanje robote in se je bati, da rez polagoma pride vse na nič. Na tak način, Bog varuj, se odpre pot socijal-demokratom; kajti »prazen žakel ne stoji po koncu!«

Iz Ptujja. (Za dijaško kuhinjo) so v mesecu oktobru darovali sledeči p. n. dobrotniki: Šoštarič Ferd., župnik pri Mali Nedelji, 2 gld.; Marzidovšek Rad., c. in kr. v. kaplan v Trstu, 3 gld.; Meško Jak., častni kanonik i. t. d., 5 gld.; dr. Brumen, odvetnik v Ptujju, 5 gld. (za 1. tečaj); Gregorič Anton, posestnik in tajnik v Ptujju, 5 gld.; Raisp Ferdinand, vpokojeni oskrbnik v Ptujju, 10 gld.; dr. Jurtela Franc, odvetnik v Šmarjah in dež. poslanec, 10 gld.; Lempl Marija, posestnica v Ptujju, 1 gld.; Vraz Janko, župnik pri Sv. Florijanu, 1 gld.; Bratuša Al., beneficijat v Ptujju, 1 gld.; Cilenšek Mart, profesor v Ptujju, 1 gld.; Črnko Marko, vikar v Ptujju, 1 gld.; Majcen Ferd., profesor v Ptujju (za 1. tečaj) 5 gld.; Ožgan S., c. kr. notar v Ptujju, 1 gld.; dr. Ploj Jakob, odvetnik v Ptujju, 3 gld.; dr. Schiffrer Jan., c. in kr. polk. zdravnik v Ptujju, 1 gld.; Sedlaček J., tajnik v Ptujju, 50 kr.; Šalamon Fr., mestne fare kaplan, 1 gld.; dr. Horvat, odvetnik v Ptujju, 1 gld. Volilo po † g. dr. Muršec-u v Gradcu 100 gld. — Prizrčna hvala!

Iz Gorenje Hudinje pri Celju. (Povodenj; napisi.) Celje je stočišče mnogih strug in kot najnižji kraj doline mora od povodnjij največ trpeti. Vsi naši potočki, viri in jarki odpeljavajo vodo proti mestu. Savinja ima pri mestu preplitvo strugo tako, da namestu, da bi se izlivala naše Ložnica, Sušnica, Koprivnica, Voglajna s Hudinjo in Bezovičnico — dobavljajo se ob povodnji celo vodo čez savinjsko strugo. Zlo pa je tem večje, odkar teče železni konj po Savinjski dolini. Ne le da so prerovi in mostovi na tej progji strašno redki, — pri Celju v Gaberju je le edini most —, ampak še tudi silno ozki. Dne 21. vinotoka t. l. je tekla voda čez visoki železniški nasip in segala v Gaberju 2m čez zemljo, česar še ne pomnijo, akoravno pomnijo že sploh večje povodnji po dolini. Kako se naj voda odteka, ako ni zadosti prerovov? Ravno tako neskrbna je južna železnica, katera je dala velik prerov, ki je zadostno vode požiral, — zamašiti! Tako imamo pri vsaki povodnji — jezero. Naj bi izvedenci prišli le

ob povodnji sem, ne pa ob lepem suhen vremenu! — Po naši okolici visé ponekod čudni germanski napisi raz hiše. Črke v vsakovrstnih mešanih slogih, slovnica, kakor bi iz kotla pene posnel; — da le blažena nemščina diši! Ob cesti imamo križ, v spomin neke nesreče. Dosedaj je bil popis nesreče sicer nemško, pa pravilno in ukusno predöčen. Danes pa vidiš nov opis, pa skazen, da je groza. Končno stoji: «...der Vater war todt. Das Kind lebte betrauert von seinen...» Potniki, molite za nesrečenca, pa tudi za — nevedneže! M.

Od Sotle. (Še enkrat o lovski postavi.) Slovenski posestniki! Vzamité si v spomin dopis iz Vitanja v »Slov. Gospodarju« št. 41., posebno tisti posestniki, ki zaradi divjačine veliko škode trpite! Naj občinski uradi pošljejo prošnje na deželni odbor, da se lovška postava spremeni, da bo smel vsak posestnik na svojem zemljišču divjačino loviti. Sedaj vam divjačina na polju, sadonosnikih in vinogradih mnogo škode stori, in če za odškodnino od lovskih najemnikov kaj zahtevate, z dobrega nič ne dobite, s hudega pa tudi ne veliko več. S puško nikamor od svojega stanovanja niti stopinje storiti ne smete. Če se kje strel sliši, poizveduje natančno lovski najemnik in njegovi pomočniki, kdo in kaj je ustrelil. Posebno so pa pri tem brzi in zvesti gospodje orožniki, ki puške jemljejo, naj kdo tudi zasleduje samo vererico, ki ni zapisana v lovnici. Vložite torej prošnje, dragi rojaki, da se vam v prid lovška postava spremeni; storite to z združenimi močmi, kakor ste prosili za celjsko gimnazijo!

Z Zdol pri Kozjem. (Letina.) Leto se bliža h koncu svoje kronike. Spravljanje poljskih pridelkov je tudi pri kraju. Torej je dobro, da poizvemo iz letošnje kronike, koliko nam je kaj polje obrodilo. Ozimna setev nam je slabo obrodila, ker je bila močno pozebla. Zato smo pa s poletnimi pridelki nekoliko bolj zadovoljni. Koruza, krompir, oves, proso i. t. d. je prav bogato obrodilo, ajda bolj slabo, ker jo je suhi avgust preveč v rasti zadrževal. Tem manj pa smo dobili repe, korenja in zelja. Sadjje je obrodilo srednje, največ češplje in hruške, jabolke skoraj nič. Orehov in kostanja je bilo še koj dovolj. Nabrali smo nekateri več, nekateri manj od lani; pač, kakor smo gorice obdelovali. Samo v vinogradih gospoda šentviškega župnika se je nabralo devet polovnjakov dobrega mošta. Res, še koj lepo število, pa tudi oni redno in točno skrbijo za obdelovanje vinogradov. Ko bi sosedge posnemali, njih zgled, tedaj bi gorice še dobro rodile! Kapljica kaže, da bo prav dobra; o da bi jo le ljudje po pameti pili!

S Slatine (Kaj delajo nemške klopi v Vitanju?) Obljubil sem vam, da hočem ob svojem času pogledati za nemškimi klopami ter vam poročati, kako se jim v Vitanju godi. Par nemčuhov je tukaj za njimi sicer prelivalo solze; vsi drugi so se pa grozno smejali vozniku, ko jih je nabasal na voz ter odpeljal v ptuje kraje. Zvedel sem, da ob vseh svetnikih se bo začela v Vitanju tista preklicana šulvereinska šola. Kaj velja, pa stopim preko Št. Jurija in Vojnika tje gor. Radovednost me je gnala proti Vojniku tudi zavoljo tega, da pozvem, koliko otrok šteje vojniška šulvereinska šola, ki se je tudi imela začeti ob vseh svetih. »V Vojniku so sami trdi Slovenci — v trgu in po okolici«; tako sem slišal večkrat; »ta nemška šola je gotovo prazna«, si mislim. Toda kaj zvem? Nova nemška šola v Vojniku je otrok vsa prenapolnjena? Jeli res, da so tudi tamošnji Slovenci poslali v njo svoje otroke? Ne, tega nisem nikdar pričakoval! Vprašam torej znanega Slovenca: »Kako je bilo to mogoče?« — »Prijatelj« mi odgovori »pri nas je vse mogoče. Naše ljudstvo je premeško. Danes ti izvolijo v častne občane vrle slovenske može, jutri pa hočejo to čast skazati že kakemu nemčurju. Glej, pred

nekaterimi leti smo imeli Slovenci v vojniškem trgu pri volitvi deželnega poslanca večino; a kmalu potem je pa dobil zagrizen nasprotnik našega naroda skoraj vse glase. Pri nas ni nič možatega, premalo značajnosti! Veliko je pa kriv tudi naš nemški »Vorschussverein«. Kdor je nemškemu »Vorschussverein« v Vojniku kaj dolžan, mora plesati, kakor mu žvižgajo tukajšnji nemčuhi«. — »Vprašam vas, zakaj pa vaši vojniški Slovenci ne napravijo sami svoje posojilnice? Če smo jo mogli napraviti pri nas na Slatini, bi jo stokrat lažje napravili pri vas, kjer imate premožne osebe in prebisane glave med seboj«. — »Veste, prijatelj, to je takole« mi odgovori, »študirali so naši gospodje že več let na to, da bi ustanovili posojilnico; pa, kakor čujem, še zdaj tako študirajo. Toda prenačiti se ne smemo«. — »No, torej le študirajte do sodnjega dneva, da vam med tem nemčuhi poberejo vse vaše otroke«. — Nejevoljno se podam dalje. Ko pridem do prijazne Nove cerkve, bi se bil kaj rad oglasil pri našem gospodu državnem poslancu; kolikokrat smo ga že z veseljem poslušali na Slatini; pa ravno ta dan je bil zopet na Dunaju. Zdaj sem v Socki. Zvedel sem, da ondašnje lepo grajščino ima v rokah neki dunajski žid. Žalostno! Zdaj se približujem že vitanjski zemlji; srce mi bije vedno bolj močno. »Kaj, če te na meji kar zgrabijo vitanjski Nemci, pa te poženejo nazaj v Celje«?! Z vedno večjim strahom prekorakam most, ki veže celjski in konjiški okraj. Na celjski strani mosta je napis, zgoraj slovenski, spodaj nemški. »Kako bom pa v Vitanju shajal? Ali mi bodo dali vsaj za denar kaj jesti in piti, če jih vprašam po slovenski?« — Tako, zdaj sem na nemški vitanjski zemlji! Srečam par kovačev iz fužin, kjer zapazim koso v nemških, frankfurtarskih barvah. »Kam pa prodajate kose? Gredo vse na Nemško?« — »O kaj še!« mi odgovorita, »vse te kose prodajamo na Rusko ali pa v južne kraje — tjedol na Turško.« — »Tako? Torej vam vendar dišijo stotnjaki, ki jih dobivate od Rusov, Hrvatov in Bolgarov?« — Kako pa je ime lastniku teh fužin?« — »Gospod Melej so.« — »Mulej, Mulej, to je slovensko ime. Njegovemu očetu ali dedu je tekla zibelka gotovo na Gorenjskem; tam so Muleji doma.« (Dalje prih.)

Iz Spodnje Poljskave. (Tatvine). Pred letom dnij je ukradel nekdo na Seljah ubogemu želarju lepo kravo, v cvetnem tednu t. l. pa tukajšnjemu posestniku gosp. Ant. Papež-u zopet kravo, ki je bila vsaj 140 gld. vredna; poleti je zopet bila ukradena težka krava gosp. Pivcu na Seljah. Kam je tat te tri krave odgnal, ne vé se še sedaj ne, se vé tudi tatú ne poznamo, čeravno je še vedno blizu nas, če ne celo med nami; kajti zvečer dne 30. vinotoka je skušal zopet tukajšnjemu posestniku gosp. Jožefu Papež-u, očetu zgoraj imenovane Antona Papež-a, lepo rejeno kravo v vrednosti kakih 100 gld. ukrasti. Na srečo se je zbudil posestnikov sin Janez, ter tata, ki je kravo že na dvorišče prignal, odpodil; ker je bila sila temna noč, ter je močno deževalo, žalitog se je skrtil tat, a tudi sled smo zgubili, samo vrv je pustil kravi na rogovih. Upajmo, da se bode posrečilo orožnikom, ki prav pridno tata iščejo, tega zločina najti ter sodnji izročiti, da se bode tudi že na tem svetu kaznoval.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Pri Nj. Veličanstvu svetlem cesarju je bil ljubljanski župan Graselli z enim podžupanom in odbornikom zahvalit se, da so po potresu obiskali Ljubljano.

Ob enem je cesarju naznanil, da se bode v Ljubljani svetlemu vladarju postavil spomenik. — V državnem zboru so vsprejeli predlog, da se skliče kmetiška enkêta ali posvetovanje. Čemu enkêta? Ali ne zna dobro vsak kmečki poslanec, zakaj da kmečki stan propada? — V soboto je bil na borzi precejšen polom. Nad sto milijonov je bilo izgube. — Včeraj je bil zopet dunajskim županom izvoljen dr. Lueger; toda vlada je občinski zastop razpustila, in tako bodo zopet splošne volitve.

Češko. V Budejevicah so se Nemci sprli in razdelili v dve stranki. Na ta način lahko ondi zmagajo Čehi pri deželnozborskih volitvah. V tem mestu nameravajo ustanoviti češko učiteljsiše. Vsled tega Nemci že kričijo, da se jim zgodi velika krivica!

Tirolsko. Deželnozborske volitve so končane. Deželni zbor šteje 68 poslancev. Če se Lahi udeležé, potem je 42 konservativcev in 26 liberalcev, sicer pa 33 konservativcev in 16 liberalcev. Pri volitvah je par konservativcev, ki so preveč z vlado držali, propadlo in in bilo izvoljenih par odločnih konservativcev.

Štajarsko. Pri slovesnem umeščenju novega vseučiliškega rektorja v Gradu so bila izključena tudi slovanska društva, torej tudi naši »Triglavani«. Upamo, da bode dunajska vlada dopovedala graškim nemčurjem, da graško vseučilišče ni nemško, ampak avstrijsko.

Koroško. V Celovcu nameravajo ustanoviti mestno hranilnico, ki naj bode za mesto molzna krava. — Koroški nemški pevci bodo prihodnje leto romali v »rajh«. Naj kar zunaj ostanejo, ako jim je pretesno v Avstriji! — V Bistrici v Rožni dolini so pri občinskih volitvah zmagali liberalci, prav za prav fužinarji.

Kranjsko. Ljubljanski mestni zastop je izvolil častne meščane markiza Bacquehema, barona Heina, grofa Harracha, Šukljeja in barona Schwegla. Schwegel, narodni odpadnik, naš vedni nasprotnik in zdaj ljubljanski častni meščan! Pač nikacega narodnega ponosa nimajo oni, ki so zanj glasovali! — V nedeljo sta bila volilna shoda v Škofji Loki in Domžalah.

Hrvaško. V soboto je bil slovesno vmeščen novi senjski škof dr. A. Maurovič. Nad eno leto je morala škofija čakati na novega pastirja. — Te dni sodijo 54 vseučiliščenikov, ki so se udeležili izgredov o cesarjevem bivanju v Zagrebu. — V Zagrebu je potrebno upravno sodišče, pa temu najbolj nasprotuje samooblastni ban Hedervary.

Ogersko. Poslanec Pazmandy je v državnem zboru vprašal vlado, ali je res delovala nato, da dr. Lueger ni dobil potrjenja za dunajskega župana. Banffy je vse tajil, prav kakor naš Badeni. — Narodni shod, ki je bil meseca avgusta v Budapešti, je vsaj to dosegel, da se zdaj v glavnih stvareh Srbi, Rumuni in Slovaki edini, in to tudi med seboj.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. so imenovali monsignorja Baumgartnerja in Decroya papeževim delegatom, ki imata izročiti kardinalska znamenja solnograškemu in levovskemu nadškofu.

Italijansko. Na Siciliji je nad 50tisoč delavcev brez dela in zaslužka. Prefekti prosijo vlado naj pospešuje obrt z žveplon. Vlada bode že dne 21. nov. predložila poslanski zbornici načrte o novi železnicah, veleposestvih in skladiščih za žveplo.

Francosko. Nova vlada nima v poslanski zbornici večine. Oni dan je neki vladni predlog bil odklonjen z 293 glasovi proti 237; torej se vlada sme zanašati na 237 poslancev. — Te dni je vlada zaukazala preiskovalnemu sodniku, naj zopet preišče panamsko zadevo. Mogoče, da še nekaj panamskih goljufij pride na svetlo.

Angleško. V ladjedelavnicah je nad 10tisoč

delavcev ostavilo delo. — Ministerski predsednik je v soboto pri obedu londonskega župana imel političen govor. Rekel je, da je razvozlanje turških homatij odvisno le od sultana. Sicer pa bodo evropske vlade proti Turčiji skupno postopale in se ne bode kalil svetovni mir.

Nemško. V Berlinu so imeli občinske volitve; povsod sô zmagali liberalci. Berlinci še se torej liberalcev niso tako naveličali, kakor Dunajčani. — V Dortmundu je pri volitvah v državni zbor zmagal socialni demokrat, ker so mu pri ožji volitvi dali tudi katoličani glasove; kajti socialni demokratje so katoličanom pravičnejši od liberalcev.

Rusko. Starokopitni list »Grazhdanin« je prenehal. Kjer je mogel, delal je list za pravoslavje ter se zoperstavljajl svezi Rusije s Francijo. — Državni svetovalec Nikolaj Pavlovič Dolgova Sabierov je postal adlatus ali desna roka ministra notranjih stvari. Ta svetovalec je tudi pravičen katoličanom.

Rumunsko. Ruska vlada je naznanila rumunski, da ni zadovoljna z novim ministerstvom, ker mu stoji na čelu mož, Stourdza, ki je bil rekel, da je Rusija največja sovražnica Rumunske. Tudi avstrijski poslanik se je pritožil zoper novo ministerstvo, ker sta v njem dva ministra, ki sta uda rumunske zveze, ki podpira tudi ogerske Rumune.

Bolgarsko. Knez Ferdinand je izjavil deputaciji sobranja, da bode odstranil vse zadržke ter dal na željo ljudstva svojega sina Borisa vzgojiti v pravoslavni veri. Dne 30. prosinca bode bojda Boris »krščen« po pravoslavnem obredu.

Turško. Sultan si je izbral nove ministre. Veliki vezir je postal Halil Rifaad, ki pa je nasprotnik vseh preosnov. Kako pa je ravno teh v Turčiji potreba, kaže da še Turki vedno mesarijo krščanske Armence. V Diabekiru so jih pomorili do 5tisoč. Tudi divji Druzi napadajo kristijane, Arabci pa se puntajo in so premagali turško vojsko pri Bassori. Prej v Turčiji pač ne bode miru in reda, dokler ga ne bodo napravile vnanje države.

Za poduk in kratek čas.

Slovenci na narodopisni razstavi v zlati Pragi.

VII.

Cerkev sv. Vida na Hradčanah je največja in najdragocenejša svetinja češkega naroda, in to po svojem gotškem slogu in pa po svojih dragocenostih, znamenitostih in zakladih. V sredini velikega kraljevega dvorca stoluje stolna cerkev nad pobrezjem veltavskim in stolpolo Prago. Češki vojvoda sv. Vaclav je bil začetnik cerkvi sv. Vida l. 928. Tedaj je bila zidana v romanskem slogu. Boleslav II. je založil l. 973. škofijstvo praško. S tem je postala sv. Vida cerkev stolnica. Tuto, škof regensburški, ki jo je posvetil za sv. Vaclava, je položil na sv. Vida oltar rame tega mučenca. Vojvoda Bretislav I. l. 1039. pa je dal semkaj prinesiti telo sv. Vojteha (Adalbert).

Veliko nesreč je prebila cerkev, katerih naštevati bi najbrž ne zanimalo bralcev, zato le povem, da je l. 1341. Janez Lucembursky s svojim sinom Karolom se odločil, da bode na mestu stare cerkve sezidal novo gotsko po vzgledu francoskih cerkvâ. In res l. 1344. je bil položen temeljni kamen z veliko slovesnostjo in je pri tej priliki tudi praški škof od papeža Klementa VI. bil povišan za nadškofa.

Počasi je zidanje se nadaljevalo in še zdaj ni dozidana, bode pa, kakor nam je pravil č. g. župnik Ekert, ki nam je vse to razlagal, v štirih letih. Imela bode

cerkev tri zvonike, dva sta že dozidana in skoro čisto dodelana, tretji bode pa na mestu zdajšnjega starega. In potem bo lepša in večja cerkev in tudi glavni stolp, če se ne motim, sem slišal, da bode višji, kakor sv. Štefana na Dunaju.

Veliko je cerkev pretrpela za husitskih vojsk, po požaru 1541, in pa od zimskega kralja Friderika Falckega l. 1619. in 1620. in pa l. 1757. od Prusov. Pustimo to ter vstopimo v cerkev! Glej na desno je najznamenitiša, obljubim, kapela sv. Vaclava, katera je bila dodelana l. 1366. V kapelo so železna vrata, na katerih se še vidi tisti bončni držek, za kateri se je prijel sv. Vaclav, ko ga je napadel njegov brat in ubil. Stene kapele so ozaljšane s češkim dragim kamenjem, kakor ametisti, jaspisi, hrisoprasi itd., kateri so kakor posejani v pozlačeni gips. V tej kapeli so ostanki sv. Vaclava v pisanem mramornem nagrobku. Karol IV. jih je bil dal položiti v zlato krsto, iz katerega zlata je pa Karolov sin dal denarje kovati. Videl sem tudi tu za oltarjem sv. Vavklava srajco iz drota, in na levi strani v steni mali železni koš. Po pripovedovanju so devali vanj roko zatožencev, kadar so jih skušali z ognjem, kar je pa na prošnjo nadškofovo odpravil Karol IV. Lepa je podoba, predočujoča, kako je bil sv. Vaclav umorjen. V tej kapeli so se tudi oblačili kralji in kraljice v kraljevsko obleko pred kronanjem in so od tukaj šli potem v sprevodu do velikega oltarja. Zadnje kronanje je bilo, ko se je cesar Ferdinand Dobrotljivi ovenčal s češko krono. Čehi zmirom pričakujejo in prosijo, naj si tudi zdajšnji cesar Franc Jožef I. dene na glavo krono češko. Ali se bo ta želja Čehom izpolnila — ne vemo, pa iz srca želimo.

(Konec prih.)

Smešnica. V nekem mestu na Slovenskem so skoraj dogotovili lepo hišo. Neki kmetič se ustavi, ogleduje novo poslopje ter spoštljivo vpraša bližnjega gospoda: »Ne zamerite, gospod, kaj pa bode v tej hiši?« — »Nornhaus (norišnica) za Slovence«, odgovori osorni gospod. »Aha, že mogoče, za Nemce bi bila takó premajhna«, odreže se kmetič ter odkoraka.

Razne stvari.

(Imenovanje.) Notarski kandidat g. Fran Čulk na Krškem je imenovan notarjem v Cerknem; suplent na nemški gimnaziji v Brnu dr. Jurij Schön pa profesorjem na gimnaziji v Celju.

(Shod) »slov. političnega in gospodarskega društva za ljutomerski okraj« bode prihodnjo nedeljo, dne 17. nov., in sicer bode pri Sv. Juriju ob Ščavnici v gostilnici g. J. Vaupotiča.

(Na občni zbor) »katol. političnega društva« v Konjicah prih. nedeljo, dne 17. nov., pride tudi gospod poslanec prof. Fr. Robič, da bode ondi poročal o svojem delovanju v državnem zboru.

(Bralno društvo) v Št. Pavlu v Savinjski dolini ima glavno zborovanje dne 17. novembra s sledečim vsprejemom: Pozdrav; prečitavanje letnega poslovanja; volitev novega odbora; vsprejemanje novih udov; prosta zabava. Vnanji gosti dobro došli!

(Najvišji državni poslanec) je novoizvoljeni celovski, I. Dobernig, ki meri 75 palcev. Torej se sme Celovec ponašati, da ima največjega zastopnika na Dunaju.

(Vabilo na Martinov večer), katerega priredi »Celjsko pevsko društvo« dne 17. novembra 1895, v vrtnem salonu hotela »pri samorcu«. Vspored: petje in prosta zabava. Začetek točno ob polu 8. uri zvečer.

Vstopnina: Za člane po 20 novcev, za nečlane po 30 novcev. Za člane z rodbino 1 krona. K množični udeležbi uljudno vabi

Odbor.

(Bralno društvo za Laški trg in okolico) ima svoj 3. občni zbor dne 17. novembra ob 5. popoldan v svoji bralni sobi. Ob enem bo zborovanje podružnice Sv. Cirila in Metoda. K obilni udeležbi vabi

Odbor.

(Skušnje na podkovski šoli) v Ljubljani so določene za učence tega zavoda na dan 28. decembra, za druge oglašence na dan 27. decembra ob 8. uri zjutraj.

(Goldinarski bankovci) se v navadnem prometu sprejemajo do konca tega leta. Od 1. januarja 1896 do zadnjega junija jih bodo sprejemale le c. kr. blagajnice. Od 1. julija do konca l. 1896. bode jih pa menjavala samo c. kr. državna centralna blagajnica.

(Še časté duhovnike.) V Radomlju na Kranjskem se je dne 6. novembra nastanil č. g. Matija Košar, umirovljeni župnik naše škofije, zadnjih 8 let delujoč na blejski Dobravi. Radomljani so č. gospoda vsprejeli jako slovesno.

(Spremembe pri pošti.) Poštnim asistentom so imenovani praktikanti Friderik Schrimpf za Maribor, Josip Beloglavec za Celovec, Peter Lapajne in Ivan Lichtneckert za Celje, Josip Muzina za Celovec. — Premješeni so oficijal Rudolf Goričar iz Judenburga v Beljak ter asistenta Rudolf Hallada iz Ljubna v Radgono in Josip Strasser iz Ptuja v Judenburg.

(Celjska nemška omika.) V Celju se je nastanil vpokojeni svetovalec deželnega sodišča gospod Ravnikar, zaveden Slovenec, vsled tega ga je ono nedeljo prav surovo napadla nemška »Vahtarca«. Celjskim nemčuhom diši le slovenski denar, vse drugo slovensko pa jim je trn v peti.

(Na svinjski sejem) na Bregu pri Ptujju so dne 7. novembra prignali 1500 svinj. Od teh so jih prodali 1120. Cena od 33 do 35 kr. kilogram.

(Kmetijska vest.) Lipniška podružnica c. kr. kmetijske družbe ima v nedeljo, dne 24. novembra glavni zbor v Lipnici v gostilnici gospe Marije Kada. Začetek ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu je med drugim tudi razgovor o premembi lovske postave.

(Sv. misijon se je obhajal) pri Sv. Vidu nad Valdekom od dne 5—11. novembra. Vodila sta ga č. oo. frančiškana, č. o. Kasijan Zemljak in č. o. Feliks Podbregar. Udeležba je bila obila, ker je bilo lepo vreme in ker se je v tej župniji sv. misijon prvič obhajal. Prisrčna zahvala bodi izrečena unetima gg. misijonarjema za njih obilen trud! Bog daj, da bi sv. misijon obilen sad obrodil!

(Sv. misijon) bode pri Sv. Lovrencu ob koroški železnici od dne 29. novembra do 8. decembra. Obhajali ga bodo štirje č. oo. lazaristi od Sv. Jožefa pri Celju. Dozdaj še v tej župniji ni bilo misijona.

(Pohvala slovenske šole.) Gospod deželni šolski nadzornik Linhart je prišel v četrtek dne 7. nov. v zadevi nemške šole v Ljutomer ter si je pri tej priliki v petek popoldne ogledal vse prostore in lepotične nasade Franc-Jožefove šole, katero je v soboto predpoldne nadzoroval ter se o nji s posebno zadovoljnostjo izrekel.

(Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali č. gg. župnik Jakob Caf 6 kron, župnik Simon Gaberc 100 kron, kaplan Matej Osenjak 4 krone in učni prefekt Fr. Korošec 10 kron. Bog plati!

(Nezakonska mati.) 31letna Gera Rus, dekla v Radvanju pri Mariboru, je dne 7. nov. zadavila svojo šest dnij staro hčerko Katarino. Nesrečno deklino že ima okrajno sodišče pod klučem.

(Slovanska čitalnica) v Mariboru priredi novembra in decembra t. l. nastopne veselice: Dne 24. novembra ples, dne 1. dec. tombolo s petjem in govorom, dne 8. dec. gledališko predstavo, dne 22. dec. koncert, dne 26. dec. glavni zbor in dne 31. dec. Silvestrov večer.

(Smrt na potu na pokopališču.) Na Martinovo je v Irdningu na Gornjem Štajarskem zadela kap močnega moža, ko je pomagal nesti svojega mrtvega soseda na pokopališče. Zgrudil se je na tla in mrtev obležal. Nagle in neprevidene smrti reši nas, o Gospod!

(V Št. Ilju v Slov. gor.) je dobil zvonik pri farni cerkvi novo streho. Minolo nedeljo popoldne so slovesno potegnili vrh zvonika jabolko in križ, katera so bili blagoslovili vlč. g. dekan Jož. Fleck. Primeren cerkveni govor pa je imel č. g. profesor dr. A. Medved.

(Vojaško veselico) priredijo bivši vojaki pri Sv. Andražu v Sl. gor. v nedeljo, dne 17. nov. Na predvečer ob 6. uri bode bakljada z godbo. V nedeljo se udeležijo vojaki skupno pozne službe božje, in potem sledi prosta zabava v Toševi gostilnici.

(Napredek.) Kranjska deželna vinarska, sadjarska in poljedelna šola na Grmu pri Novem mestu šteje letos 33 učencev. Posebno lepo število jih je iz Štajarske. Ta šola prav dobro napreduje, morda že na leto pa se ondi ustanovi poskuševalna ščacija in sirarnica.

(»Dobrota« ogerskega civilnega zakona.) Največjo nevoljo vzbujata Ogerskem ministerska naredba, s katero se dovoljuje matričnim vodjem, da smejo pri izdajanju matričnih podatkov za vsako leto, katero morajo listati nazaj, zahtevati 25 kr. Matrični vodja ima pravico za vsak podatek zahtevati eno krono; poleg tega sme, ako mora listati po več letnikih, zaračunati za vsako leto 25 kr. Ako n. pr. zahteva kdo podatke od svojega pred 50 leti umrlega očeta, mora plačati poleg ene krone še celih 25 kron, med tem, ko zahtevajo župni uradi za vse le eden goldinar.

(Deželnozborska volitev.) Včeraj so v Lipnici izvolili deželnim poslancem konservativnega kandidata g. Alojzija Haringa, ki je dobil 130 glasov. Liberalni kandidat g. Franc Barta je ujel le 52 glasov. Iz tega se vidi, koliko veljajo pri nemški kmetih liberalci.

(Nesreča pri streljanju.) Dne 3. novembra je bila v Starem trgu poroka, pri kateri se je močno streljalo. Ali nesreča nikoli ne praznuje. Obstrelil se je neki mož tako, da je moral v kratkih dneh umreti. Ko bi nerodni ljudje vendar enkrat za vselej pustili strel, zlasti pri porokah!

(Časniški kolek) nese na leto naši državi 1 milj. 700 tisoč goldinarjev. Lep denar, vsled tega pa vlada noče odpraviti časniškega kolka, ki se med vsemi državami plačuje samo še na Turškem.

(Kdaj dobi nova celjska gimnazija) vsoprednico? Kmalu bo že minolo pol prvega tečaja in slovensko-nemška gimnazija, ki šteje 89 učencev, še vedno

nima prepotrebne vsoprednice, dočim je vlada za prvi razred nemške gimnazije, v katerem je 69 učencev, takoj dovolila vsoprednico

(Cela vas v nevarnosti.) Vas Grahova pri Reki je v neizrečeni nevarnosti. V zemljo sta se udrli že dve hiši, in ker pravijo, da so pod vasjo velike votline, se je bati, da še se utegne več hiš v zemljo pogrezniti.

(Nesreča na železnici.) V ponedeljek po noči je med postajama Bakar in Meja v Istri skočil tovorni vlak s tira. Bila sta vsled tega ranjena dva sprevodnika, več vozov pa se je pólomilo.

(Zavihanata tatica.) Pred 10 dnevi je prišla k neki posestnici v Studencih pri Mariboru kaci 20 let stara deklina. Rekla je, da je šivilja, in prosila, naj jo par dni vzame pod streho. Posestnica se je usmili; pa ko v nedeljo odide v mesto, ukrade jej »šivilja« lepo uro in nekaj denarja ter pobegne.

(Izgredi na Dunaju.) Ko se je včeraj zvedelo da je dunajski občinski zastop razpuščen, so nekateri Dunajčani preglasno klicali »živio Lueger!« in večinoma vsled tega je bilo zaprtih 35 oseb.

(Židovskega baratanča z dekleti) so ujeli pred tednom v Gradcu, ko se je ravno hotel odpeljati z dvema 17letnima dekletoma na Ogersko. Pravil jima je, da jima preskrbi izvrstno službo, ali hotel ju je prav za prav spraviti v nesramno suženjstvo. Naj vendar gosposka take zapeljivce prav ostro kaznuje!

(Potres v Rimu.) Dne 1. nov. zjutraj se je v Rimu primeril precej močen potres. Ljudje so strahoma bežali iz hiš. Škode pa potres ni posebne napravil, porušilo se je le nekaj dimnikov in razpočilo je nekaj sten.

(Lepe izvirne platnice) za Stritarjevo knjigo »Pod lipo« je naredil g. Ivan Bonač, knjigovez v Ljubljani, in prodaja komad po 20 kr., s poštnino vred 25 kr.

(Priporočba.) Zavarovanja vseh vrst pr »Unioi Catolica«, Gradec, Radecki-jeva cesta št. 1. Zastopniki na deželi se želijo.

Loterijske številke.

Trst 9. novembra 1895	21, 78, 18, 62, 9
Line	52, 89, 24, 43, 87

Ponarejena črna svila.

Zažgi košček svile, katero hočeš kupiti. Ako je svila ponarejena, boš takoj spoznal: prava, pristno pobarvana svila se takoj strkóči, hitro vgasne ter pusti malo pepela, svitlorujave barve. Ponarejena svila, (ki postane kmalo mastna ter se stáre) po časi gori (posebno tlijo gornje nitke, ako so obložene z barvami) ter pusti temortujav pepel, ki se pa ne sfrkóči, kakor pri pristni svili, ampak se skrčí. Ako pepel pristne svile zmešaš, se spraši, pri ponarejeni pa ne. **Tovarne za svilo G. Henneberg-a** (c. in kr. dvor. lif.) v Zürich-u, pošiljajo rade obrazce svojega pristnega svilnatoga blaga vsakemu in sicer posamezne bále in cele kose **poštne in carine prosto na dom.** 5-5

Učenec, slovenskega in nemškega jezika zmožen, iz boljše hiše, s primerno omiko, sprejme se takoj v trgovino mešanega blaga. Več pové upravništvo tega lista. 3-3

V najem

se odda po nizki ceni hiša, obstoječa iz dveh sob, kuhinje, obokane kleti in drugih shramb; vrhu tega živinski in svinjski hlevi in zemljišča, kolikor se želi. Hiša se nahaja četrt ure od trga in je posebno sposobna za malo prodajalnico in gostilno. Več se poizvé pri upravništvo „Slov. Gosp.“ 3-3

Lepo izbrano kokošje perje za blazine, kilo à 30 kr.; lepo belo izbrano rače perje za gornje blazine, kilo à 1 gld. 80 kr., prodaja na vsako pošto in železniško postajo

Jožef Sedmínek,
trgovec s perutnino
na Pesnici pri Mariboru. 1-2

Služba cerkovnika

pri fari Sv. Petra in Pavla v Ptuj se lahko takoj nastopi. Prosilci, samci, naj se oglašijo osebno. Dohodki so dobri. 2-2

Močen deček,

15 let star, nemškega in slovenskega jezika popolnoma zmožen, z dobrimi šolskimi spričevali, želi priti v uk k medicarju. Več pové upravništvo tega lista.

Posestvo

z novozidano hišo in gospodarskim poslopjem, 7 oralov gozda, 2 oralov travnikov in sadunosnika, 2 oralov njiv, se po ceni prodaja. Več pové upravništvo tega lista. 3-3

Vabilo

na **REDNI OBČNI ZBOR** „Zveze slovenskih posojilnic“, kateri se boče vršil v četrtek dne 5. decembra 1895 ob 10. uri predpoldne v dvorani Celjske čitalnice v Celju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika in odobrenje letnega računa.
2. Poročilo društvenih revizorjev.
3. Volitev novega odbora.
4. Razni nasveti.

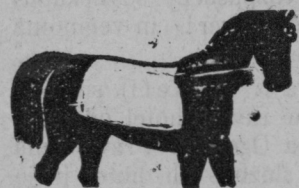
Opomba: Po § 11 društvenih pravil smejo se udeleževati občnega zbora pooblaščenici v zvezi stojičih posojilnic, pa tudi vsak zadržnik takšnih posojilnic.

V Celju, dne 31. oktobra 1895.

Načelnništvo „Zveze slov. posojilnic“.

Proti mrazu in mokroti

varujejo edino moje preslavne
ofirske konjske odeje,

ki so od mnogih važnih oseb, gospodarjev, posestnikov, oskrbnikov in jahaliških ravnateljev pri-

poznane kot tople, trpežne, močne, torej gotovo kot najboljše konjske odeje. Moje ofirske konjske odeje so zelo gibčne, torej se lahko rabijo za tople posteljne odeje. So zelo velike, z živahnimi rižami in obrobi in stane sorta A gld. 1'60, sorta B gld. 2'—

Rmenokosmate fijakarske odeje

s 6 raznimi rižami in obrobi, dovolj dolge in široke gld. 2'50, dvojne, močne in debele, zelo fine gld. 3'— komad. — Pošilja se z jamstvom proti povzetju. Kar ne ugaja, se znesek vrne.

Edino se naročajo:

M. Rundbakin, Dunaj,
Glockengasse 2.

Bogato ilustrovani ceniki se vsaki pošiljati zastoj priložijo. 2-10

Služba občinskega zdravnika.

Na **Bizeljskem** pri **Brežicah** se odda služba občinskega zdravnika. S to službo ima ta letne plače **700 gld.**, prosto stanovanje in plačilo za ogledovanje mrličev, ki utegne znašati do **100 gld.** Tudi ima obilno priložnosti, da si z izvrševanjem zasebne prakse mnogo zasluži. Prošnjiki naj svoje prošnje pošljejo do **dne 1. decembra** 1895 občinskemu uradu. Oni pa, ki so zmožni slovenskega ali kakega družega slovanskega jezika, imajo prednost.

Občinski urad Bizeljsko, dne 1. novembra 1895.

Občinski predstojnik:

Fr. Balon.

2—3

Najboljše molitvenike

v slovenskem in nemškem jeziku, različno vezane, svilnat papir v 80 barvah, bliščič papir eno- in dvojarven, zlat papir gladek in stiskan, cvetlični listi in drugi deli umetnih cvetlic, manchete za cvetlice in papir s čipkami priporočna na izbiro po nizki ceni 30-37

Andrej Platzer,
(prej Edo. Ferline)
gosposke ulice št. 3,
v Mariboru.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatnice, vitle, trieure
čistilne mlino za žito
rezalnice za krmo
samodelujoče
aparate proti peronospori
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mlino za sadje

predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v občo: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo razpoložljiva v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 19

Bogato ilustrovani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastoj in poštino priložijo.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo. Cene so se znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!

J. Pserhofer-jeva lekarna „Zum goldenen Reichsapfel“

Dunaj, I., Singerstrasse Nr. 15.

J. Pserhofer-jeve

Teločistilne kroglice, nekdanj imenovane **kričistilne kroglice,** staroznano, lahko teločistilno domače sredstvo.

Teh kroglic stane: **Jedna škatljica s 15 kroglicami 21 kr.,** **jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr.,** pri nefrankovani pošiljati po povzetju **1 gld. 10 kr.** — Ako se denar naprej pošlje, stane s prosto pošiljati vred: **1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr.,** **2 zavitka 2 gld. 30 kr.,** **3 zavitki 3 gld. 35 kr.,** **4 zavitki 4 gld. 40 kr.,** **5 zavitkov 5 gld. 20 kr.,** **10 zavitkov 9 gld. 20 kr.** (Manj, kakor eden zavitek se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva „**J. Pserhofer-jeve teločistilne kroglice**“ in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v rdečih pismenih, kateri je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja. 1 posodica 40 kr., prosto poštine 65 kr.
Trpotčev sok, ena steklenica 50 kr.
Balzam za golšo, 1 steklenica 40 kr., poštine prosto 65 kr.
Stolovi Kola-izdelki izvrstnih krepčal za želodec in živce. 1 liter Kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra 1 gld. 60 kr. 1/4 litra 85 kr.

Britka želodčna tinktura, (nekdanj življenska esenca ali praške kapljice imenovana.) Rahlo mečilo, ki budi in krepča želodec pri slabem prebavanju. 1 steklenica 22 kr., dvanajstero 2 gld.

Balzam za rane, 1 steklenica 50 kr.
Fijakerski prsni prašek, 1 škatljica 35 kr., poštine prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje izvrstno rast las, 1 škatljica 2 gld.
Zdravilni obliž za rane bivšega prof. Stendela, 1 posodica 50 kr., poštine prosto 75 kr.
Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, domače sredstvo proti slabi prebavi. 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še vse druge domače in vnanje farmacevtske specialitete, naznanjene v avstrijskih časopisih, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje na tanko in najceneje naročajo.

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju.

Pri dopošiljati denarja (najboljše po poštni nakaznici), stane poština dosti manj, kakor po povzetju. 1-12